

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI**

**“YANGI O‘ZBEKISTONDA KAMBAG‘ALLIKNI
QISQARTIRISHNING G‘OYAVIY, MA’NAVIY VA HUQUQIY
ASOSLARI” MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA**

**MATERIALLARI TO‘PLAMI
2025-yil 15-16-may**

**PROCEEDINGS OF THE REPUBLICAN SCIENTIFIC-
PRACTICAL CONFERENCE
ON THE TOPIC: “IDEOLOGICAL, SPIRITUAL AND LEGAL
FOUNDATIONS FOR REDUCING POVERTY IN NEW
UZBEKISTAN”
May 15–16, 2025**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
НА ТЕМУ: «ИДЕОЛОГИЧЕСКИЕ, ДУХОВНЫЕ И
ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ СОКРАЩЕНИЯ БЕДНОСТИ В
НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ»
15–16 мая 2025 года**

Qo‘qon – 2025

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI

“YANGI O‘ZBEKISTONDA KAMBAG‘ALLIKNI
QISQARTIRISHNING G‘OYAVIY, MA’NAVIY VA HUQUQIY
ASOSLARI” MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA

MATERIALLARI TO‘PLAMI
2025-yil 15-16-may

PROCEEDINGS OF THE REPUBLICAN SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE
ON THE TOPIC: “IDEOLOGICAL, SPIRITUAL AND LEGAL
FOUNDATIONS FOR REDUCING POVERTY IN NEW
UZBEKISTAN”
May 15–16, 2025

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
НА ТЕМУ: «ИДЕОЛОГИЧЕСКИЕ, ДУХОВНЫЕ И ПРАВОВЫЕ
ОСНОВЫ СОКРАЩЕНИЯ БЕДНОСТИ В НОВОМ
УЗБЕКИСТАНЕ»
15–16 мая 2025 года

“Yangi O‘zbekistonda kambag‘allikni qisqartirishning g‘oyaviy, ma’naviy va huquqiy asoslari” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallar to‘plami (2025-yil 15-16-may) – Qo‘qon davlat universiteti, 2025

Mazkur konferensiya O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirining 2024-yil 27-dekabrda 490-sonli buyrug‘i 1-ilovasi bilan belgilangan “2025-yilda respublika miqyosida o‘tkaziladigan ilmiy va ilmiy-texnik tadbirlar” asosida (ro‘yxat raqami 292/292) o‘tkazilgan. To‘plamda keltirilgan ilmiy maqolalar mualliflarning shaxsiy ilmiy qarashlari va xulosalarini aks ettiradi. Maqolalarda bildirilgan fikrlar va keltirilgan ma’lumotlar uchun faqat mualliflarning o‘zi javobgardir. Tashkilotchilar ushbu fikr-mulohazalarga javobgar emas.

Nashr etishda qatnashganlar:

Boytemirova Zarina Dadajonovna, Shamsiddinov Burhonjon Jakbarovich, Sharipova Oqibatxon Aminjonovna, Abdupattoyev Xasanboy Abdurahmonovich, Mirahmedov Jahongir Muxsinovich, Yuldasheva Matluba Munavarovna, Otajonov G‘ayratjon Umarovich, Xodjayev Olimxon Shavkatovich, Xudoyberganov Sharifjon Shokirovich, Ortiqov Otabek Inomovich, Yuldasheva Husnidaxon Jumanazar qizi, Xudoberdiyev Jamoliddin Xasanboy o‘g‘li

Tahririyat hay’ati a’zolari

Xodjayeva Dilnoza Shavkatovna	Qo‘qon davlat universiteti rektori, filologiya fanlari nomzodi, dotsent, rais
Boytemirova Zarina Dadajonovna	Qo‘qon davlat universiteti, Milliy g‘oya va huquq kafedrasini mudiri, f.f.n., dotsent, a’zo
O‘rinboyev Davlatjon Baxtiyorovich	Qo‘qon davlat universiteti ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlarni tayyorlash bo‘limi boshlig‘i, f.f.f.d. (PhD.), dotsent, a’zo
Oripov Elyor Shavkatovich	Qo‘qon davlat universiteti, Milliy g‘oya va huquq kafedrasini dotsenti, f.f.f.d. (PhD.), a’zo
Qurbonov Jasurbek Akmaljonovich	Qo‘qon davlat universiteti, Milliy g‘oya va huquq kafedrasini dotsenti, p.f.d. (DSc.), a’zo
Hamraqulov Zafarjon Yigitaliyevich	Qo‘qon davlat universiteti, Milliy g‘oya va huquq kafedrasini dotsenti, f.f.f.d. (PhD.), a’zo
Abdupattoyev Xasanboy Abdurahmonovich	Qo‘qon davlat universiteti, Milliy g‘oya va huquq kafedrasini dotsenti, f.f.f.d. (PhD.), a’zo
Shamsiddinov Burhonjon Jakbarovich	Qo‘qon davlat universiteti, Milliy g‘oya va huquq kafedrasini dotsenti, f.f.f.d. (PhD.)
Meliboyev Aziz Nizomiddinovich	Qo‘qon davlat universiteti, Milliy g‘oya va huquq kafedrasini o‘qituvchisi, f.f.f.d. (PhD.), a’zo
Mirahmedov Jahongir Muxsinovich	Qo‘qon davlat universiteti, Milliy g‘oya va huquq kafedrasini o‘qituvchisi, f.f.f.d. (PhD.), a’zo

Shuningdek, Hindistonda “Aadhaar” loyihasi orqali biometrik ma’lumotlarga asoslangan yordamlar blockchain orqali boshqariladi. Bu tizim yordamida soxta yoki takroriy arizalarning oldi olinmoqda.

Shu jumladan, Kolumbiyada bugungi kunda UNDP bilan hamkorlikda Kolumbiyada “Blockchain for Humanity” loyihasi amalga oshirilmoqda. Ijtimoiy yordamlar, grantlar va yordam dasturlari shaffof reyestrlar asosida taqsimlanmoqda.

Xulosa va takliflar. Blockchain texnologiyasi ijtimoiy sohada inqilobiy o‘zgarishlar keltirib chiqarishga qodir. U davlat xizmatlarida:

- shaffoflikni oshiradi;
- korruptsiyani kamaytiradi;
- davlat va fuqaro o‘rtasidagi ishonchni mustahkamlaydi;
- ijtimoiy yordamlarni adolatli taqsimlaydi.

Takliflar:

- O‘zbekistonda ijtimoiy yordamlar taqsimoti bo‘yicha blockchain pilot loyihalari ishga tushirilishi;
- “Smart-hukumat” (e-government) doirasida DLT asosida fuqarolik reyestrlari yaratilishi;
- Blockchain asosidagi ijtimoiy monitoring mexanizmlarini huquqiy jihatdan tartibga solish;
- Fuqarolarni raqamli savodxonlikka o‘rgatish orqali texnologiyadan foydalanish salohiyatini oshirish.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi “Elektron hukumat to‘g‘risida”gi Qonuni, 2015.
2. Nakamoto, Satoshi. Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System, 2008.
3. OECD (2021). Blockchain Technologies and Social Inclusion.
4. UNDP. Blockchain for Social Impact Report, 2020.
5. Estonia E-Governance Academy. <https://ega.ee>
6. India Aadhaar Programme. <https://uidai.gov.in>
7. Blockchain for Humanity, Colombia. <https://blockchainhumanity.io>
8. World Bank. Blockchain and Public Sector Use Cases, 2022.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlar orqali talabalarda ijodiy tafakkurni
shakllantirish

Yuldashev Abdurauf Ro‘zmatjonovich
Qo‘qon davlat universiteti
“Informatika” kafedrası o‘qituvchisi

Annotatsiya: Maqolada oliy ta‘lim tizimida talabalar ijodiy salohiyatini rivojlantirishning pedagogik va innovatsion asoslari tahlil qilinadi. Ijodiy tafakkur va mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini shakllantirishda muammoli ta‘lim, loyiha asosida o‘qitish, kooperativ va raqamli yondashuvlarning samaradorligi ilmiy asosda bayon etiladi. Talabalarda yangi g‘oya va yondashuvlarni ilgari surish, ularni kasbiy faoliyatga integratsiya qilish imkoniyatlari amaliy misollar va ta‘limiy tajribalar asosida yoritilgan. Shuningdek, maqolada zamonaviy o‘quv muhiti orqali ijodiy shaxsni tarbiyalashda pedagogning faol roli asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar: Ijodiy salohiyat, pedagogik innovatsiyalar, oliy ta‘lim, ijodiy tafakkur, mustaqil fikrlash, muammoli ta‘lim, loyiha asosida o‘qitish, raqamli ta‘lim vositalari, talaba subyekti, ta‘lim samaradorligi.

Аннотация: В статье анализируются педагогические и инновационные основы развития творческого потенциала студентов в системе высшего образования. Научно доказана эффективность проблемно-ориентированного обучения, проектного обучения, кооперативного и цифрового подходов в развитии творческого мышления и навыков самостоятельного мышления. Возможности для студентов разрабатывать новые идеи и подходы и интегрировать их в профессиональную деятельность освещаются на практических примерах и в процессе обучения. В статье также обосновывается активная роль педагога в воспитании творческой личности через современную образовательную среду.

Ключевые слова: Творческий потенциал, педагогические инновации, высшее образование, творческое мышление, самостоятельное мышление, проблемное обучение, проектное обучение, цифровые средства обучения, студент-субъект, эффективность обучения.

Abstract: The article analyzes the pedagogical and innovative foundations of developing students' creative potential in the higher education system. The effectiveness of problem-based learning, project-based learning, cooperative and digital approaches in the formation of creative thinking and independent thinking skills is scientifically explained. The possibilities of promoting new ideas and approaches in students, their integration into professional activities are highlighted on the basis of practical examples and educational experiences. The article also substantiates the active role of the teacher in educating a creative personality through a modern learning environment.

Keywords: Creative potential, pedagogical innovations, higher education, creative thinking, independent thinking, problem-based learning, project-based learning, digital learning tools, student subject, educational effectiveness.

Kirish. Zamonaviy ta‘lim tizimi talabalarni faqat bilim oluvchilar emas, balki yangi g‘oya va yechimlar yaratuvchi ijodiy shaxslar sifatida tarbiyalashga yo‘naltirilmoqda. Bu vazifani bajarishda pedagogik yondashuvlarning mazmuni va shakli alohida ahamiyat kasb etadi. Oliy ta‘limda o‘quv jarayonini shunchaki

ma‘lumot yetkazishga emas, balki talabani o‘ylash, izlanish, tahlil qilish va yangilik yaratishga yo‘naltirgan metodlar bilan boyitish lozim. Ushbu maqolada zamonaviy pedagogik yondashuvlar orqali talabalarda ijodiy tafakkurni shakllantirish imkoniyatlari nazariy va amaliy nuqtayi nazardan ko‘rib chiqiladi.

Ijodiy tafakkur tushunchasi va uning o‘quv jarayonidagi o‘rni.

Ijodiy tafakkur — bu mavjud axborot va tajribalar asosida yangicha yondashuvlar yaratish, nostandart qarorlar qabul qilish va noan‘anaviy yechimlarni ilgari surish qobiliyatidir. Bu tafakkur turi zamonaviy mutaxassisda mavjud bo‘lishi zarur bo‘lgan asosiy kompetensiyalardan biridir. Talaba ijodiy fikrlay olmas ekan, u faqat tayyor bilimlarni o‘zlashtiruvchi rolida qoladi. Shu bois oliy ta‘lim muassasalarida ijodiy tafakkurni shakllantirishga yo‘naltirilgan metodik ishlar alohida e‘tiborga loyiq.

Ijodiy tafakkurni rivojlantirishda quyidagi omillar muhim:

- a) O‘quv muhitining ochiqligi va interaktivligi;
- b) Talabalarning mustaqil izlanishlariga sharoit yaratish;
- c) Ilmiy-ijodiy loyihalarda ishtirokni rag‘batlantirish;
- d) Ijodiy fikrlashni baholovchi mezonlardan foydalanish.

Pedagogik yondashuvlar va ularning samaradorligi.

Oliy ta‘limda ijodiy tafakkurni shakllantirish uchun quyidagi pedagogik yondashuvlar samarali hisoblanadi:

1. «Muammoli yondashuv» – Talabani muammoni anglash va unga o‘z yechimini taklif etishga undaydi. Bu jarayonda tanqidiy fikrlash bilan birga ijodiy tafakkur ham faollashadi.

2. «Loyiha asosidagi ta‘lim» – Talabalar o‘zlari tanlagan yoki taqdim etilgan mavzu asosida mustaqil va guruhviy tadqiqot olib boradilar. Jarayon yakunida tayyor loyiha natijalari baholanadi, bu esa mas‘uliyat va ijodiy yondashuvni kuchaytiradi.

3. «Konstruktivizm nazariyasiga asoslangan metodlar» – Talaba bilimni tayyor holatda emas, balki o‘z faoliyati davomida mustaqil shakllantiradi. Bu uslubda tajriba, izlanish va refleksiya markaziy o‘rinni egallaydi.

4. «Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish» – Multimedia vositalari, simulyatsiyalar, raqamli laboratoriyalar va podkastlar orqali ijodiy muhit yaratiladi.

Amaliy misollar va tajriba asoslari:

Turli oliy ta‘lim muassasalarida talabalarni ijodiy tafakkurga yo‘naltirishda innovatsion metodlar joriy qilinmoqda. Misol uchun:

1. Toshkent davlat pedagogika universitetida "Kreativ ta‘lim" to‘garaklari orqali talabalar yangi o‘quv vositalari va metodik ishlanmalari ustida ishlashmoqda;
2. Qarshi muhandislik-iqtisodiyot institutida loyiha asosida o‘qitish yo‘lga qo‘yilgan bo‘lib, talabalar turli texnik va ijtimoiy yo‘nalishlarda innovatsion g‘oyalar ishlab chiqishmoqda;
3. Andijon davlat universitetida podkast va video darslar asosida talabalar o‘z fikrini erkin ifoda etish, nutq va prezentatsiya ko‘nikmalarini rivojlantirishmoqda.

Ushbu amaliy tajribalar shuni ko‘rsatadiki, pedagogik yondashuvlar to‘g‘ri tanlangan taqdirda, talabalarning ijodiy salohiyati ancha faollashadi.

Xulosa. Zamonaviy ta’limda talabani faqat biluvchi emas, balki yaratuvchi, izlanuvchi va muallif sifatida shakllantirish ustuvor vazifa hisoblanadi. Bu maqsadga erishishda pedagogik yondashuvlarning tanlovi va qo‘llanilishi muhim rol o‘ynaydi. Ijodiy tafakkurni shakllantirish orqali biz raqobatbardosh, fikrlovchi va jamiyatga foydali mutaxassislar yetishtirishimiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Dewey, J. (1938). Experience and Education. Macmillan.
2. Runco, M. A., & Acar, S. (2012). Divergent Thinking as an Indicator of Creative Potential. Creativity Research Journal.
3. Tursunova, M. (2023). Talabalarda ijodiy tafakkurni shakllantirishda zamonaviy metodlar. Ta’lim va Innovatsiyalar jurnali.
4. UNESCO (2023). Fostering Creativity in Higher Education.
5. O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim vazirligi metodik tavsiyalari (2022).

108. Begmatov X.I. Qo‘qon xonligida qog‘oz ishlab chiqarish: tarixiy 413
taraqqiyot va ijtimoiy ahamiyat
109. Бокубаев К.Ю. Янги Конституция – Янги Ўзбекистон пойдевори 417
110. Yuldasheva X.J. Talabalarda falsafiy tafakkurni rivojlantirishning 421
innovatsion pedagogik asoslari
111. Yuldashev A.R. Talabalarning ijodiy faoliyatini rivojlantirishda 423
podkast texnologiyalarining o‘rni va roli
112. Baxriddinov B.A. Kambag‘allikni qisqartirishda islom dini omili 425
113. Baxriddinov B.A., Abdurasulova Sh.A. Kambag‘allikni 428
qisqartirishda Koreya Respublikasi tajribasi
114. Shamsiddinov B.J. Fuqarolik jamiyati ma‘naviy-axloqiy asoslarini 431
mustaxkamlashda qashshoqlik va tadbirkorlik munosabatlari.
115. Döölötbekova G.S. Uzenbaeva U.Sh. The role of autobiographical 435
works in shaping the life values of preschool and school-aged children
116. Shamsiddinov B.J., Rasulova M.H. Ma‘naviy-ma‘rifiy tarbiyaning 440
qashshoqlikni tugatishdagi ahamiyati
117. Xujamatova X.M. Yangi O‘zbekistonda nikoh shartnomasiga bir 445
nazar
118. Abduraxmonov Z.M. Zamonaviy jamiyatda begonalashuv: falsafiy 449
ildizlar, ijtimoiy oqibatlar va axloqiy inqiroz
119. Abduraxmonov Z.M., Ne‘matova D.M. Oila va jamiyatda 454
begonalashuvning ma‘naviy-axloqiy oqibatlari
120. Xudoberdiyev J., G‘ulomov M. Globallashuv jamiyat hayoti uchun 456
tahdidmi?
121. Olimjonov I.O. Hududiy iqtisodiyotda tarmoqlararo integratsiya: 461
Montana misolida tahlil va strategiyalar
122. Zokirjonov M.B. Innovatsion sanoat rivojida kichik va yirik 466
korxonalar o‘rtasidagi hamkorlikning roli
123. Ismoilova N.Sh. Smart-kontraktlar: fuqarolik-huquqiy tartibga solish 472
va ijtimoiy adolatni ta‘minlash vositasi sifatida
124. Ismoilova N.Sh. Ma‘lumotlarning taqsimlangan reyestri (blockchain) 475
texnologiyasining ijtimoiy sohadagi qo‘llanilishi
125. Yuldashev A.R. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar orqali 477
talabalarda ijodiy tafakkurni shakllantirish